

Onder de toren 10

Met veel plezier zijn we met een klein groepje bezig om de Startzondag te organiseren. Het is mooi dat we dit jaar van Loppersum naar 't Zandt gaan. Het geeft de uitgestrektheid van onze gemeente goed weer. En hoe prachtig die uitgestrektheid is, merk ik elke keer als ik op de fiets door het land rijd: van Westeremden naar Loppersum langs de maar, van Leermens naar Godlinze door het weiland, van Eenum naar Oosterwijtwerd langs het gebouw van de Dieftilschool.

Dit jaar geef ik lessen GVO (Godsdienstig Vormingsonderwijs) aan de scholen in 't Zandt en Westeremden: de Zandplaat en de Abt Emo school. Het is leuk om daar weer te komen en het is heerlijk als het weer meezit en ik op de fiets naar school kan.

Vanmorgen op de fiets onderweg naar 't Zandt voor mijn eerste les daar, realiseerde ik mij dat het gesprek over de aardbevingen een beetje weggeëbd is. Dat betekent niet dat er niet een groep mensen is die nog elke dag hinder ondervindt van de aangerichte schade. Vanuit de kerken in onze regio is er sinds kort een groep actief die zich bezig houdt met de gevolgen van de aardbevingen. We willen ons daarbij vooral richten op twee zaken: dat mensen, die schade lijden recht wordt gedaan. En dat de kansen die er liggen voor onze provincie aangegrepen worden. We zitten als kerken niet aan de Dialoogtafel, maar krijgen wel de notulen en de agenda van de Dialoogtafel. Zo kunnen we kritisch meedenken.

domie Tjalling

Onder de toren 9

Afgelopen zondag (31 augustus) hebben we voor de derde keer een stukje Jacobswandeling gelopen. We, dat zijn een groepje jongeren (15, 16 jaar) uit de Katholieke Parochie en onze PKN Loppersum – Maarland en een groepje organisatie. We werden verwelkomd in de grote Katholieke Sint Jacobus de Meerdere Kerk van Uithuizen door pastor Nellie. Zij legde ons uit dat de St. Jacobsschelp niet alleen het teken van Jacobus is, dat wandelaars de weg wijst. Vroeger was het ook de bescherming van pelgrims om zo'n schelp zichtbaar te dragen, want struikrovers lieten een pelgrim meestal wel lopen. Die waren toch omgeven met een soort stralenkransje van heiligheid, bovendien hadden ze meestal geen cent op zak.

Na een mooie uitzegening op z'n Katholieks door Nellie, gingen we onder een stralende zon op weg. Waar die grote onweersbui gebleven was, een raadsel is het. Wat mij opviel in het gesprek onderweg was de grote openheid waarmee iedereen antwoordde op de 'lastige' vragen.

Als je de wandeling drie keer gelopen hebt, sta je niet meer te kijken van de stop in Oldenzijl of het ijsje bij *De Diek'n*. Hoewel het bijzonder blijft dat dat ijsje in een oesterschelp geserveerd wordt. Na een copieuze maaltijd onder de toren van de Jacobuskerk in Zeerijp, gemaakt door wandelkok Justus, sloten we in de kerk ons pelgrimstochtje af. Onder ander door het lezen van Psalm 121, een pelgrimslied. Ik vond het ook deze keer weer fantastisch om samen met de organisatie en de jongeren onderweg te zijn.

domie Tjalling

Onder de toren 8

Zo lig je ergens 'hier aan de kust, de Zeeuwse kust' in het zoute water, eet je mosselen en bekijk je met vele duizenden tegelijk pittoreske Vlaamse stadjes. Zo zit je weer onder de oude Lopster toren.

Hij staat er nog stevig en wel. Een vriend op bezoek vroeg zich af of de toren, gesteld dat hij ooit om zou vallen (dat soort gedachten komen op bij bezoek aan een aardbevingsgebied) ons huis zou verpletteren. Maar wij dachten en hoopten van niet. Voorlopig is het leven goed onder de toren, hij geeft het dorp een middelpunt en zijn gelui zorgt voor een zekere saamhorigheid.

Intussen is de kerk al zo'n anderhalf jaar gesloten. Maar langzamerhand nadert de (geplande) restauratie en de (ong geplande) reparatie vanwege aardbevings schade, haar einde.

Wanneer de kerk open gaat is nog niet precies bekend, maar het zal niet meer zo lang duren. Ik verheug mij er op om weer dienst te hebben in de Petrus en Pauluskerk. Wat ik gezien heb van de gerestaureerde kerk is verrassend en mooi.

Nu eerst probeer ik mijn hoofd uit de vakantiestand te krijgen. Dat valt mij nog niet mee, maar daarin zal ik niet de enige zijn.

domie Tjalling

Onder de toren 7

De bladeren van de walnootboom in de tuin zijn inmiddels alweer groot genoeg om regen en vogelpoep op te vangen. Je

kunt veilig en droog onder de boom zitten. Hij beschermt ons ook nog een groot deel van de dag tegen de zon, in zijn schaduw is het goed toeven als die fel schijnt. En in de avond vormt de boom een natuurlijke beschutting van waaruit je de vleermuizen, zwaluwen en kraaien kunt volgen. Voorlopig zitten wij hier goed onder de walnotenboom. Als het meezit geeft hij in de herfst ook nog walnoten, soms een beetje maar ook wel eens overdadig veel.

Ons bereiken ook allerlei geruchten over verhuizen, maar we worden goed op de hoogte gehouden door onze kerkrentmeesters. Voorlopig blijven het niet meer dan geruchten, we wachten gewoon rustig af of de geruchten ooit feiten zullen worden.

De zomertijd breekt aan. Al het kerkenwerk wordt langzamerhand op een lager pitje gedraaid. Voor veel mensen is het een tijd van reizen, maar niet voor iedereen. Je kunt wel stellen dat voor iedereen het hele leven een reis is, een levensreis of pelgrimage. Dat was het onderwerp van een avondgebed in juni in Oosterwijtwerd. Samen met pastor Marika Meijer heb ik toen aan het einde van de viering de volgende zegenbede uitgesproken. Het is een zegenvoor pelgrims naar Santiago de Compostela. Ik schrijf 'm nu op, voor ieder die dit leest:

*Zegen uw mensen
die hun pelgrimsweg vervolgen
en leid hun weg naar uw wil.
Wees voor hen een schaduw
in de hitte van de dag,
licht – in het duister van de nacht,
verkwikking – in vermoeidheid,
opdat zij onder uw hoede
gelukkig mogen aankomen
bij het doel van hun reis.*

Goede reis!

ds Tjalling Huisman

Onder de toren 6

In de laatste week van juni stond er in Middelstum, bij borg Ewsum, een bouwwerk van aardappelkisten met een mooi gekleurd zeil er overheen. Deze tent is neergezet door de Stichting Groningen-Noord

(www.groningennoord.nl). De stichting is een initiatief van een aantal Groningers, die zich zorgen maken over het negatieve nieuws over Groningen sinds de aardbevingen. Ze willen juist de kansen en de schoonheid van Groningen belichten. Daarvoor organiseren ze zogenaamde dorpspleinontmoetingen, de eerste daarvan was in Middelstum. Mensen krijgen hier de gelegenheid om hun ideeën voor Noord-Groningen in te brengen, ook de Stichting legt de bewoners een aantal van haar ideeën voor. Verder kunnen mensen klachten deponeren over (de afwikkeling van de schade van de) aardbevingen; er was een gesprek met de voorzitter van de Dialoogtafel, Jacques Wallage, in de tent. Basisscholen worden uitgenodigd voor een les in de tent. En de kerken krijgen de mogelijkheid een kerkdienst te houden in of bij de tent.

En zo stond ik namens de kerken die laatste zondag van juni 's middags op een houten podium, gelukkig geflankeerd door een

fantastische zangeres en een vrolijke organist. Een klein groepje mensen zat in de tent. We luisterden naar Tineke, die begeleid door Harm zong: *Wees voor mij een beschuttende rots*. Het ging over de grote woorden uit Psalm 46: God is voor ons een veilige schuilplaats; daarom vrezen we niet, al wankelt de aarde. Een *Kyrie* klonk voor Groningers die lijden onder de dreiging en de gevolgen van de bevingen.

Maar we luisterden ook naar *Mien Hogelaand* van Ede Staal en het prachtige gedicht van Hans Werkman, Groninger Hogeland: een droom over een nieuwe aarde waarop de dichter zich hetzelfde Hogeland droomt als waar hij woont. Daaraan gekoppeld de gedachte, dat God mensen nodig heeft om naar die droom toe te leven: *Zonder hun geloof had God het nooit gered*.

Het was een klein moment van geloof, hoop en troost in de tent in Middelstum. Maar ik vond het een mooi moment.

De dorpspleinontmoeting van de Stichting Groningen-Noord zal ook Loppersum aandoen, waarschijnlijk eind september.

domie Tjalling

Onder de toren 5

Zondag 15 juni vierden we de overstap van tien kinderen van groep 8 naar de middelbare school. Allemaal kinderen van 11, 12 of 13 jaar. Ze namen afscheid van de kinderdienst en werden welkom geheten door de leiding van de Tienerdienst.

Bij hun overstap kregen ze een mooi boek en een zegen mee. Ook hadden de ouders, elk voor zijn / haar eigen zoon of dochter, een brief geschreven. Een persoonlijke brief over de vraag: wat betekent geloven voor mij, in mijn eigen leven en wat zou het misschien voor jou kunnen betekenen?

De ouders stonden voorin de kerk in een halve cirkel met voor zich hun kind, en overhandigden zo de brief. Ik vond het ontroerend om mee te maken: de brief, de zegen, het lied *Behoed en bewaar jij ons lieve God*.

De dienst stond een beetje in de lijn van het Joodse Bar / Bat mitzwa: de volwassenwording van kinderen in het Joodse geloof. Kinderen krijgen dan een stukje uit de Tenach te lezen in de synagoge. Zo hebben gisteren al de kinderen die afscheid namen ook een klein deel van de dienst verzorgd: een Bijbellezing, een gebed, het aansteken van de kaars, het gesprek met de ouderling, een gedicht.

Bij het welkom door de Tienerdienst bleek dat er twee tieners in de kerk zaten die geslaagd waren voor hun eindexamen: zij kregen een spontaan applaus.

Maar er zijn veel meer geslaagden: allemaal hartelijk gefeliciteerd!!

Ik weet dat er ook een paar van jullie nog aan het blokken zijn voor een herkansing: veel succes daarbij!!

En als je gezakt bent, dan wens ik je ondanks dat toch een goede zomer tijd toe. En nieuwe, misschien wel andere kansen voor volgend jaar!

domie Tjalling

Onder de toren 4

Voor deze keer, een stukje uit mijn Pinksterpreekje:

De Geest spreekt alle talen, maar mensen begrijpen elkaar niet altijd.

De Geest spreekt namelijk in een grondtaal van liefde, de liefde van Jezus.

Voortdurend fluistert zij ons in, de Geest: Jij bent geliefd. Als je goed luistert hoor je dat gefluister, het is nogal

intiem om dat tot je door te laten dringen: jij bent geliefd.
Je kunt er zomaar een rood hoofd van krijgen.
Gelukkig is rood de kleur van Pinksteren, dus het valt niet zo
op.

Door zo de woorden van Jezus in je te fluisteren, maakt de
Geest je open.

Zij opent je, de Geest van God.

Zij opent je voor de ander.

De ander die vaak een taal gebruikt waar je geen snars van
begrijpt.

Een taaltje dat nogal dom overkomt.

Zodat je denkt: hoe kan je zo dom zijn.

Zodat je zegt: Ja en amen, ik moet weer eens verder.

En je hart sluit je af.

Maar de Geest, die opent je.

Zij leert je om goed te luisteren naar de ander:

wat gaat er achter al die domme woorden en gedachten schuil?

Wat klinkt er in door in al die onbegrijpelijke woorden van de
ander – aan verlangen naar intimiteit.

Wat klinkt er door in al die vreemde gedachten van de ander –
aan verlangen naar een stem die fluistert: Ik heb jou lief!

Laten we in godsnaam goed luisteren naar dat intieme
gefluister van de Heilige Geest

Onder de toren 3

Een paar weken geleden hebben we een mailtje uitgestuurd om aan te kondigen dat we stoppen met de bijeenkomsten voor 20 tot 30 jarigen in Oosterwijtwerd. Twee jaar geleden zijn we er mee begonnen. Na een interviewronde met gemeenteleden in deze leeftijd (leuk om te doen trouwens) ontstond het idee om een aantal keer per jaar met en voor deze groep een bijeenkomst te houden. Dit gebeurde steeds in de sfeervolle Mariakerk in

Oosterwiltwerd. In de winter was het er vaak zo donker dat je nauwelijks het pad naar de kerk kon vinden. De kachel brandde altijd als we er aankwamen, koffie en thee mochten we gewoon gebruiken. En ook alle kaarsen, langs de wand en in de kroonluchters, mochten we aansteken. Dat is de gastvrijheid van de Mariakerk in Oosterwiltwerd!!

Elke bijeenkomst hadden we een ander thema. Steeds begonnen we met een paar tweegesprekjes, om het onderwerp in te leiden en kennis te maken. Daarna zaten we op kussens in een kring op de meestal koude vloer. In een gesprek werd het onderwerp verder uitgediept. We besloten elke bijeenkomst met het aansteken van een kaars. In de stilte daarna kon iedere die wilde, ook een kaarsje aansteken. We zongen nog een lied en dan was het afgelopen, steeds na ongeveer een uur.

Ik heb genoten van het organiseren van deze bijeenkomsten, samen met Hanneke en soms één van de deelnemers. Maar we merkten dat de groep die erg betrokken was geraakt, ook op andere manieren wel betrokken is bij de kerk. Terwijl de bedoeling van de bijeenkomsten juist was om iets te bieden aan hen die niet op een andere manier betrokken waren.

Dus is het tijd voor iets anders. Als we weten wat dat gaat worden, hoor je / hoort u er ongetwijfeld over.

Domie Tjalling

Onder de toren 2

Een van de dingen die mij steeds weer opvalt in onze gemeente, is dat wij behoorlijk aan het vergrijzen zijn (ik hoef maar in de spiegel te kijken) maar tegelijk een grote groep jongeren op de verschillende catechisatiegroepen hebben. Dat is

bijzonder, daar mogen we blij mee zijn.

Van twee van die groepen zijn er korte verslagen over wat we hebben gedaan dit jaar.

Van de gespreksgroep 18+ is er geen verslag, maar ik wil wel graag iets vertellen over de laatste bijeenkomst. Er waren deze keer zes aanwezigen (het aantal wisselt nogal eens) uit de catechisatiegroep, en er waren ook zes genodigden. Zes gemeenteleden van verschillende leeftijd, van 30 tot 80 jaar. Zij waren speciaal uitgenodigd om met de jongeren in gesprek te gaan volgens de carrousel methode: je praat een minuut of tien met iemand en daarna schuif je weer door naar een ander. Zo heb je op een avond dus zes gesprekken steeds met iemand anders.

De gesprekken gingen over vragen als: wanneer hebt u / heb jij belijdenis gedaan? Wat was de reden voor u / jou om toen belijdenis te doen? Hoe sta jij / staat u nu in het geloof? Hoe kijk je / kijkt u nu tegen je / uw belijdenis aan?

Zelf heb ik niet aan de gesprekken meegedaan, ik liep rond met koffie en thee en taart (ieder z'n eigen gave...). Maar ik was wel onder de indruk van de betrokkenheid en het enthousiasme dat door de kerke zoemde. Vaak als ik riep dat de tijd voorbij was, waren de gesprekspartners bijna niet uit elkaar te krijgen.

Vaker doen zo'n gesprek, was het advies achteraf. Goed om te horen, want zo komt de catechisatie weer terecht waar hij thuishoort: bij de gemeente.

domie Tjalling

Onder de Toren 1

Net ben ik bezig geweest met de dienst van zondagavond (18 mei) om 19.00 uur in Eenum. Het thema is De tuin. Uit de voorbereiding met de Eenumgroep is gekomen dat de dienst moet gaan over onze verantwoordelijkheid voor de schepping. Naast de gebruikelijke ingrediënten voor een dienst hebben we daarover een treffend klein verhaaltje gevonden, dat ik dan ook ga voorlezen. Bij zo'n thema vraag ik mij altijd af hoe concreet en hoe politiek een preek mag en moet worden. Als ik het verhaal uit Genesis 1 lees, waarvan een stukje terugkomt in de dienst, krijg ik het idee dat ik eigenlijk vegetariër zou moeten worden. Omdat in de paradijselijke toestand van het verhaal de mens vruchten en zaden krijgt om te eten. We constateerden in de voorbereiding dat zoals wij als mensheid nu leven, we niet goed omgaan met de aarde. 'Dit kan niet doorgaan zo', zei iemand. Moet je daarover in een preek stevige politieke uitspraken doen, of moet je dat juist niet doen? Interessante vragen. Heel blij ben ik dat Roy Niki-Yuluw tijdens de dienst twee liederen zal zingen. Hij begeleidt zichzelf daarbij op gitaar. Eén lied is door hemzelf en zijn vriend Henk Dragstra geschreven, onder de titel What happened to the city (Dit is mijn stad niet meer). Dat lijkt ver weg van het thema De tuin, maar het heeft er alles mee te maken. domie Tjalling